

徐正浩 周国宁 顾哲丰 戚航英 沈国军 季卫东 著

浙大校园野草野花

张俊生题

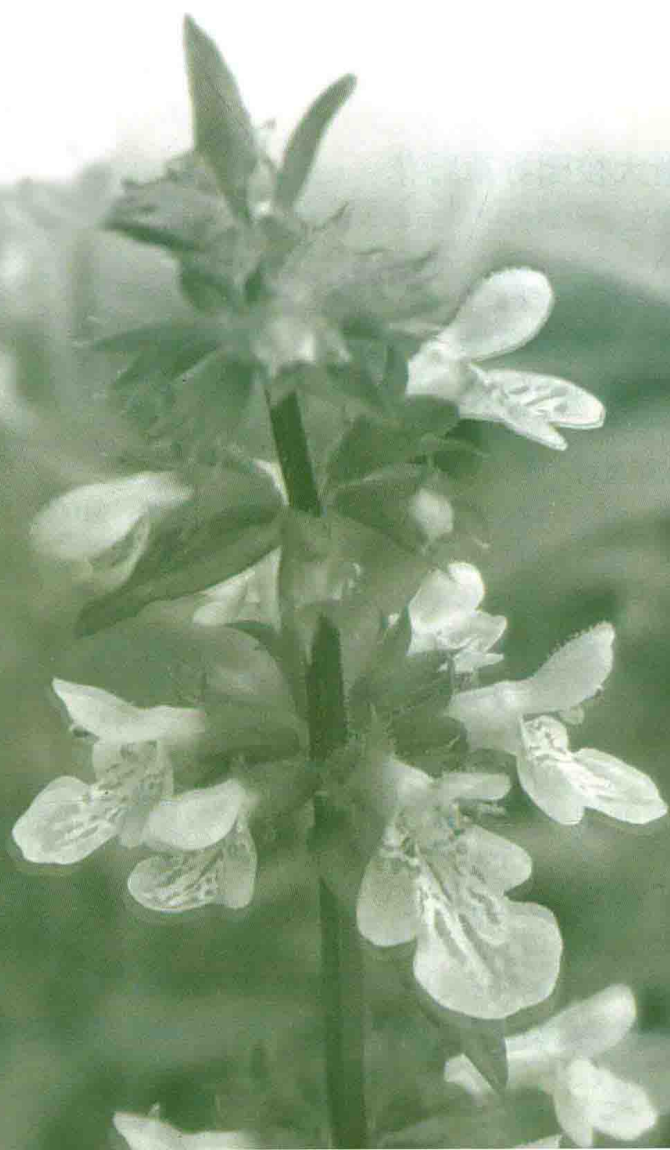

浙江大学出版社
ZHEJIANG UNIVERSITY PRESS

徐正浩 周国宁 顾哲丰 戚航英 沈国军 季卫东 著

浙大校园野草野花

张俊生题

浙江大學出版社
ZHEJIANG UNIVERSITY PRESS

图书在版编目 (CIP) 数据

浙大校园野草野花 / 徐正浩等著. — 杭州: 浙江大学出版社, 2016.12
ISBN 978-7-308-16615-7

I. ①浙… II. ①徐… III. ①浙江大学—野生植物—介绍 IV. ①Q948.525.51

中国版本图书馆CIP数据核字(2017)第008103号

内容简介

本书介绍了浙江大学校园内的534种野草野花, 主要是常见杂草、灌木和逸生或归化的栽培植物。内容包括中文名、学名、中文异名、英文名、分类地位、形态学鉴别特征、生物学特性、分布、景观应用及原色图谱。本书图文并茂, 可读性很强, 适合广大普通读者阅读。

浙大校园野草野花

徐正浩 周国宁 顾哲丰 戚航英 沈国军 季卫东 著

责任编辑 邹小宁

文字编辑 陈静毅

责任校对 潘晶晶 舒莎珊

封面设计 续设计

出版发行 浙江大学出版社

(杭州天目山路148号 邮政编码: 310007)

(网址: <http://www.zjupress.com>)

排版 杭州林智广告有限公司

印刷 浙江海虹彩色印务有限公司

开本 889mm × 1194mm 1/16

印张 21

字数 722千

版印次 2016年12月第1版 2016年12月第1次印刷

书号 ISBN 978-7-308-16615-7

定价 398.00元

版权所有 翻印必究 印装差错 负责调换

浙江大学出版社发行中心联系方式: (0571) 88925591; <http://zjdxcs.tmall.com>

国家公益性行业（农业）科研专项（201403030）

浙江省科技计划项目（2016C32083）

浙江省教育厅科研计划项目（Y201224845）

浙江省科技特派员科技扶贫项目（2014,2015,2016）

浙江省科技计划项目（2008C23010）

资助

杭州市科技计划项目（20101032B03,20101032B21,20100933B13,20120433B13）

诸暨市科技计划项目（2011BB7461）

浙江省亚热带土壤与植物营养重点研究实验室

污染环境修复与生态健康教育部重点实验室

《浙大校园野草野花》著委会

主 著 徐正浩 浙江大学
浙江省常山县辉埠镇人民政府
湖州市农业科学研究院
周国宁 杭州蓝天风景建筑设计研究院有限公司
顾哲丰 浙江大学
戚航英 诸暨市农业技术推广中心
沈国军 绍兴市农业综合开发办公室
季卫东 浙江省常山县农业局

副主著 孟 俊 浙江大学
吕俊飞 浙江大学
夏 虹 浙江大学
吕 菲 杭州富阳水务有限公司
徐越畅 浙江理工大学科技与艺术学院
石 翔 浙江科技学院
常 乐 浙江大学
赵南兴 绍兴市上虞区港务局
张 雅 杭州市农业科学研究院蔬菜研究所
张宏伟 浙江清凉峰国家级自然保护区管理局
方财新 湖州健宝生物科技有限公司
孙映宏 杭州市水文水资源监测总站

著 委 (按姓氏音序排列)

蔡杭杭	浙江大学	陈晓鹏	浙江大学
代英超	浙江清凉峰国家级自然保护区管理局	邓美华	浙江大学
邓 勇	浙江大学	方国民	浙江大学
方 苑	建德市水土保持监督站	甘凡军	浙江大学
龚罕军	舟山市农业技术推广中心	韩明丽	湖州市农业科学研究院
何宇梅	浙江大学	林济忠	温州市植物保护站
林 云	浙江大学	凌 月	浙江大学
沈浩然	浙江大学	童卓英	浙江大学
王绅吉	浙江大学	王 鸢	浙江大学
吴建中	浙江大学	肖忠湘	浙江大学
徐天辰	浙江大学	叶燕军	浙江大学
张后勇	浙江大学	张 俊	建德市水文水资源监测站
张 腾	浙江大学	张艺瑶	浙江大学
朱丽清	浙江大学	朱颖频	浙江大学

前言

PREFACE

野草野花是指原生态拥有、引种夹带或栽培逸生而归化的植物总称，主要由禾草类、莎草类、阔叶草类等草本植物组成，也包括原生态的乔木、灌木、竹类植物。浙大校园野草野花有1000种以上，具有湿地、林地、山地、草地、农田、水域、弃耕地、旱地、荒芜地、海滨等植物群落特征。

浙大紫金港校区地处西溪湿地，水域面积大，具有鲜明的湿地生态植物群落特性。浙大华家池校区拥有水田生态系统和旱地生态系统，桑园、果园、草地面积大，更有植物园和具“小西湖”之称的华家池，野草野花种类繁多。浙大玉泉校区毗邻杭州植物园，植物繁茂，地被植物众多，具有山水特性。浙大之江校区地处杭州西湖风景名胜区，自然生态保护完好，具有山地特性，野草野花特色鲜明。浙大舟山校区地处滨海，具有明显的岛屿特性。浙大西溪校区地处闹市，属城市花园，植物茂盛，地被植物兼有旱地和湿地特性。浙大海宁国际校区引种植物众多，野草野花非常丰富。浙江大学的7个校区特色鲜明，具有一定地理跨度，野草野花不但种类多，也不乏特异物种和珍稀物种。因此，浙大校园野草野花具有多样性、丰富性、特异性，为世界大学所罕见。

校园野草野花是自然选择的必然结果，其重要特征是适应性强，周而复始，是校园植物的重要构成者，对生物多样性的维系、环境质量的改善和绿化效果的综合提升具有重要作用。在玉泉校区的护校河，茂密的沉水植物使水质更为清澈，让其成为杭州河道中自然净化最好的河道之一。在华家池校区、西溪校区四

季郁郁葱葱的中心广场，野草野花扮演了重要的角色，是校区核心地带始终生机盎然的重要源泉。之江校区原生态的野草野花漫山遍野，既有地被植物，又有乔灌木、竹类、棕榈科植物，各种生境植物相映生辉，勾勒出静谧安逸又充满诗情画意的美丽校园。紫金港校区湿地生态系统的环境质量持续提升，引进植物与原生态植物竞相怒放，争奇斗艳，物种繁衍不息，珍稀濒危物种水蕨、金荞麦等获得重生。无论是旱地、湿地还是山地，野草野花通过种子、块根、块茎、球茎、孢子等繁殖器官，在适宜的环境条件下，茁壮成长，更替不衰，滋润土壤，使校园环境生机无限，并为舟山、海宁等新建校区开垦土壤充当先驱植物，且迅速复绿，美化校园。

野草野花最能抵御人类干预，亦极易随引进植物而夹带外来植物。野草野花在草坪、水田、湿地、山地、绿化带等区块异常活跃，主要通过引种草坪种子、花卉苗木，大树移栽，科研植物引种试验等夹带或逸生，外源植物种会在适宜的环境下悄然生长，逐渐归化。因此，校园野草野花往往突破区域限制，物种数量呈现持续增加的态势。野花野草是浙大校园植物的重要组成部分。本书介绍了浙大校园内的534种野草野花，包括6种珍稀植物、47种特色植物、65种外来入侵植物、24种外来植物、392种其他植物，重点描述了植物的形态学鉴别特征和生物学特性，并阐述了分布和景观应用。

本书由徐正浩统稿，外来入侵植物、外来植物和部分湿地植物由常山县农业局季卫东撰写，特色野草野花由杭州蓝天风景建筑设计研究院有限公司周国宁和诸暨市农业技术推广中心戚航英撰写，绍兴市农业综合开发办公室沈国军、浙江大学顾哲丰和孟俊撰写了部分旱地和湿地植物。

特别感谢浙江大学原党委书记张浚生为本书题写了书名！

由于作者水平有限，书中错误在所难免，敬请批评指正！

徐正浩

2016年10月于浙江大学

目录 CONTENTS

第一章 浙大校园珍稀野草野花

1. 薏苡 *Coix lacryma-jobi* Linn.
2. 水蕨 *Ceratopteris thalictroides* (Linn.) Brongn.
3. 金荞麦 *Fagopyrum dibotrys* (D. Don) Hara
4. 野大豆 *Glycine soja* Sieb. et Zucc.
5. 四角刻叶菱 *Trapa incisa* Sieb. et Zucc.
6. 绞股蓝 *Gynostemma pentaphyllum* (Thunb.) Makino

第二章 浙大校园特色野草野花

1. 广序臭草 *Melica onoei* Franch. et Sav.
2. 大花臭草 *Melica grandiflora* (Hack.) Koidz.
3. 假俭草 *Eremochloa ophiuroides* (Munro) Hack.
4. 二形鳞薹草 *Carex dimorpholepis* Steud.
5. 瓶尔小草 *Ophioglossum vulgatum* Linn.
6. 紫萁 *Osmunda japonica* Thunb.
7. 蜈蚣草 *Pteris vittata* Linn.
8. 马兜铃 *Aristolochia debilis* Sied. et Zucc.
9. 杜衡 *Asarum forbesii* Maxim.
10. 清凉峰卷耳 *Cerastium qingliangfengicum* H. W. Zhang et X. F. Jin
11. 还亮草 *Delphinium anthriscifolium* Hance
12. 东南景天 *Sedum alfredii* Hance
13. 虎耳草 *Saxifraga stolonifera* Curt.
14. 草绣球 *Cardiandra moellendorffii* (Hance) Migo
15. 截叶铁扫帚 *Lespedeza cuneata* (Dum.-Cours.) G. Don
16. 老鹳草 *Geranium wilfordii* Maxim.
17. 水芹 *Oenanthe javanica* (Bl.) DC.
18. 蓝花琉璃繁缕 *Anagallis arvensis* Linn. f. *coerulea* (Schreb.) Baumg
19. 过路黄 *Lysimachia christinae* Hance
20. 狼尾花 *Lysimachia barystachys* Bunge
21. 篱栏网 *Merremia hederacea* (Burm. f.) Hall. f.
22. 夏枯草 *Prunella vulgaris* Linn.
23. 海州香薷 *Elsholtzia splendens* Nakai ex F. Maekawa
24. 水蓑衣 *Hygrophila salicifolia* (Vahl) Nees
25. 九头狮子草 *Peristrophe japonica* (Thunb.) Bremek.

26. 忍冬 *Lonicera japonica* Thunb.
27. 盒子草 *Actinostemma tenerum* Griff.
28. 马兜儿 *Zehneria indica* (Lour.) Keraudren
29. 半边莲 *Lobelia chinensis* Lour.
30. 烟管头草 *Carpesium cernuum* Linn.
31. 金挖耳 *Carpesium divaricatum* Sieb. et Zucc.
32. 菹草 *Potamogeton crispus* Linn.
33. 小眼子菜 *Potamogeton pusillus* Linn.
34. 东方泽泻 *Alisma orientale* (Samuel.) Juz.
35. 石菖蒲 *Acorus tatarinowii* Schott
36. 杜若 *Polia japonica* Thunb.
37. 翅茎灯心草 *Juncus alatus* Franch. et Sav.
38. 吉祥草 *Reineckia carnea* (Andr.) Kunth
39. 粉条儿菜 *Aletris spicata* (Thunb.) Franch.
40. 多花黄精 *Polygonatum cyrtoneura* Hua
41. 黄精 *Polygonatum sibiricum* Delar. ex Redoute
42. 百合 *Lilium brownii* F. E. Brown ex Mieliez
var. *viridulum* Baker
43. 油点草 *Tricyrtis macropoda* Miq.
44. 绵枣儿 *Scilla scilloides* (Lindl.) Druce
45. 庭菖蒲 *Sisyrinchium rosulatum* Bickn.
46. 姜花 *Hedychium coronarium* Koen.
47. 绶草 *Spiranthes sinensis* (Pers.) Ames

第三章 浙大校园外来入侵野草野花

1. 野燕麦 *Avena fatua* Linn.
2. 棕叶狗尾草 *Setaria palmifolia* (Koen.) Stapf
3. 石茅 *Sorghum halepense* (Linn.) Pers.
4. 香根草 *Vetiveria zizanioides* (Linn.) Nash
5. 草胡椒 *Peperomia pellucida* (Linn.) Kunth
6. 小叶冷水花 *Pilea microphylla* (Linn.) Liebm.
7. 土荆芥 *Chenopodium ambrosioides* Linn.
8. 刺苋 *Amaranthus spinosus* Linn.
9. 反枝苋 *Amaranthus retroflexus* Linn.
10. 苋 *Amaranthus tricolor* Linn.
11. 皱果苋 *Amaranthus viridis* Linn.

12. 喜旱莲子草 <i>Alternanthera philoxeroides</i> (Mart.) Griseb.	36	52. 苏门白酒草 <i>Conyza sumatrensis</i> (Retz.) Walker	58
13. 紫茉莉 <i>Mirabilis jalapa</i> Linn.	37	53. 豚草 <i>Ambrosia artemisiifolia</i> Linn.	58
14. 垂序商陆 <i>Phytolacca americana</i> Linn.	37	54. 菊芋 <i>Helianthus tuberosus</i> Linn.	59
15. 土人參 <i>Talinum paniculatum</i> (Jacq.) Gaertn.	38	55. 剑叶金鸡菊 <i>Coreopsis lanceolata</i> Linn.	59
16. 落葵薯 <i>Anredera cordifolia</i> (Tenore) Steenis	38	56. 大狼把草 <i>Bidens frondosa</i> Linn.	60
17. 小繁缕 <i>Stellaria pusilla</i> E. Schmid	39	57. 鬼针草 <i>Bidens pilosa</i> Linn.	61
18. 水盾草 <i>Cabomba caroliniana</i> A. Gray	39	58. 牛膝菊 <i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	62
19. 臭芥 <i>Coronopus didymus</i> (Linn.) J. E. Smith	40	59. 裸柱菊 <i>Soliva anthemifolia</i> (Juss.) R. Br.	62
20. 北美独行菜 <i>Lepidium virginicum</i> Linn.	40	60. 野苘蒿 <i>Crassocephalum crepidioides</i> (Benth.) S. Moore	63
21. 含羞草 <i>Mimosa pudica</i> Linn.	41	61. 花叶滇苦菜 <i>Sonchus asper</i> (Linn.) Hill	63
22. 决明 <i>Cassia tora</i> Linn.	41	62. 苦苣菜 <i>Sonchus oleraceus</i> Linn.	64
23. 南苜蓿 <i>Medicago polymorpha</i> Linn.	42	63. 毒莴苣 <i>Lactuca serriola</i> Linn.	65
24. 草木犀 <i>Melilotus officinalis</i> (Linn.) Pall.	42	64. 大藻 <i>Pistia stratiotes</i> Linn.	65
25. 白车轴草 <i>Trifolium repens</i> Linn.	43	65. 凤眼蓝 <i>Eichhornia crassipes</i> (Mart.) Solms	66
26. 红花酢浆草 <i>Oxalis corymbosa</i> DC.	43		
27. 野老鹳草 <i>Geranium carolinianum</i> Linn.	44	第四章 浙大校园外来野草野花	
28. 蓖麻 <i>Ricinus communis</i> Linn.	45	1. 扁穗雀麦 <i>Bromus catharticus</i> Vahl.	67
29. 斑地锦 <i>Euphorbia maculata</i> Linn.	45	2. 蒲苇 <i>Cortaderia selloana</i> (Schult.) Aschers. et Graebn.	67
30. 飞扬草 <i>Euphorbia hirta</i> Linn.	46	3. 黑麦草 <i>Lolium perenne</i> Linn.	68
31. 五叶地锦 <i>Parthenocissus quinquefolia</i> (Linn.) Planch.	46	4. 风车草 <i>Cyperus alternifolius</i> Linn. subsp.	
32. 苘麻 <i>Abutilon theophrasti</i> Medicus	47	<i>flabelliformis</i> (Rottb.) Kükenth.	68
33. 野胡萝卜 <i>Daucus carota</i> Linn.	47	5. 鸡冠花 <i>Celosia cristata</i> Linn.	69
34. 细叶旱芹 <i>Cyclospermum leptophyllum</i> (Pers.) Sprague ex Britton et P. Wilson	48	6. 田菁 <i>Sesbania cannabina</i> (Retz.) Poir.	69
35. 三裂叶薯 <i>Ipomoea triloba</i> Linn.	48	7. 紫苜蓿 <i>Medicago sativa</i> Linn.	70
36. 圆叶牵牛 <i>Ipomoea purpurea</i> (Linn.) Roth	49	8. 三角紫叶酢浆草 <i>Oxalis triangularis</i> A. St.-Hil.	70
37. 牵牛 <i>Ipomoea nil</i> (Linn.) Roth	49	9. 单刺仙人掌 <i>Opuntia monacantha</i> (Willd.) Haw.	71
38. 马缨丹 <i>Lantana camara</i> Linn.	50	10. 千屈菜 <i>Lythrum salicaria</i> Linn.	71
39. 假酸浆 <i>Nicandra physalodes</i> (Linn.) Gaertn.	50	11. 山桃草 <i>Gaura lindheimeri</i> Engelm. et Gray	72
40. 毛酸浆 <i>Physalis pubescens</i> Linn.	51	12. 粉花月见草 <i>Oenothera rosea</i> L' Hér. ex Ait.	72
41. 直立婆婆纳 <i>Veronica arvensis</i> Linn.	51	13. 洋常春藤 <i>Hedera helix</i> Linn.	73
42. 婆婆纳 <i>Veronica didyma</i> Tenore	52	14. 南美天胡荽 <i>Hydrocotyle vulgaris</i> Linn.	74
43. 阿拉伯婆婆纳 <i>Veronica persica</i> Poir.	52	15. 芫荽 <i>Coriandrum sativum</i> Linn.	74
44. 北美车前 <i>Plantago virginica</i> Linn.	53	16. 小白花牵牛 <i>Ipomoea lacunosa</i> Linn.	75
45. 藿香蓟 <i>Ageratum conyzoides</i> Linn.	53	17. 茑萝松 <i>Quamoclit pennata</i> (Desr.) Bojer.	75
46. 加拿大一枝黄花 <i>Solidago canadensis</i> Linn.	54	18. 美女樱 <i>Verbena hybrida</i> Voss	76
47. 钻形紫菀 <i>Aster subulatus</i> Michx.	55	19. 毛地黄 <i>Digitalis purpurea</i> Linn.	76
48. 一年蓬 <i>Erigeron annuus</i> (Linn.) Pers.	55	20. 熊耳草 <i>Ageratum houstonianum</i> Mill.	77
49. 春飞蓬 <i>Erigeron philadelphicus</i> Linn.	56	21. 黑心金光菊 <i>Rudbeckia hirta</i> Linn.	77
50. 小蓬草 <i>Conyza canadensis</i> (Linn.) Cronq.	56	22. 紫竹梅 <i>Setcreasea purpurea</i> Boom.	78
51. 香丝草 <i>Conyza bonariensis</i> (Linn.) Cronq.	57	23. 梭鱼草 <i>Pontederia cordata</i> Linn.	78
		24. 再力花 <i>Thalia dealbata</i> Fraser ex Roscoe	79

第五章 浙大校园其他野草野花

1. 淡竹叶 <i>Lophatherum gracile</i> Brongn.	80	(H. B. K.) Hitchc.	100
2. 白顶早熟禾 <i>Poa acroleuca</i> Steud.	80	40. 孔雀稗 <i>Echinochloa crusgalli</i> (H. B. K.) Schult.	101
3. 早熟禾 <i>Poa annua</i> Linn.	81	41. 野黍 <i>Eriochloa villosa</i> (Thunb.) Kunth	101
4. 耿氏硬草 <i>Sclerochloa kengiana</i> (Ohwi) Tzvel.	81	42. 双穗雀稗 <i>Paspalum paspaloides</i> (Michx.) Scribn.	102
5. 疏花雀麦 <i>Bromus remotiflorus</i> (Steud.) Ohwi	82	43. 雀稗 <i>Paspalum thunbergii</i> Kunth ex Steud.	102
6. 雀麦 <i>Bromus japonicus</i> Thunb. ex Murr.	82	44. 长叶雀稗 <i>Paspalum longifolium</i> Roxb.	103
7. 乱草 <i>Eragrostis japonica</i> (Thunb.) Trin.	83	45. 圆果雀稗 <i>Paspalum orbiculare</i> Forst.	103
8. 画眉草 <i>Eragrostis pilosa</i> (Linn.) Beauv.	83	46. 紫马唐 <i>Digitaria violascens</i> Link	104
9. 知风草 <i>Eragrostis ferruginea</i> (Thunb.) Beauv.	84	47. 升马唐 <i>Digitaria ciliaris</i> (Retz.) Koel.	104
10. 芦竹 <i>Arundo donax</i> Linn.	85	48. 毛马唐 <i>Digitaria chrysoblephara</i> Flig. et De Not.	105
11. 芦苇 <i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steud.	85	49. 皱叶狗尾草 <i>Setaria plicata</i> (Lam.) T. Cooke	105
12. 山类芦 <i>Neyraudia montana</i> Keng	86	50. 大狗尾草 <i>Setaria faberii</i> Herrm.	106
13. 纤毛鹅观草 <i>Roegneria ciliaris</i> (Trin.) Nevski	86	51. 狗尾草 <i>Setaria viridis</i> (Linn.) Beauv.	106
14. 东瀛鹅观草 <i>Roegneria mayebarana</i> (Honda) Ohwi	87	52. 金色狗尾草 <i>Setaria glauca</i> (Linn.) Beauv.	107
15. 鹅观草 <i>Roegneria kamoji</i> Ohwi	87	53. 狼尾草 <i>Pennisetum alopecuroides</i> (Linn.) Spreng.	108
16. 千金子 <i>Leptochloa chinensis</i> (Linn.) Nees	88	54. 野古草 <i>Arundinella anomala</i> Steud.	108
17. 虬子草 <i>Leptochloa panicea</i> (Retz.) Ohwi	88	55. 沟叶结缕草 <i>Zoysia matrella</i> (Linn.) Merr.	109
18. 牛筋草 <i>Eleusine indica</i> (Linn.) Gaertn.	89	56. 芒 <i>Miscanthus sinensis</i> Anderss.	109
19. 龙爪茅 <i>Dactyloctenium aegyptium</i> (Linn.) Beauv.	89	57. 荻 <i>Triarrhena sacchariflora</i> (Maxim.) Nakai	110
20. 狗牙根 <i>Cynodon dactylon</i> (Linn.) Pers.	90	58. 白茅 <i>Imperata cylindrica</i> (Linn.) Beauv.	111
21. 蔺草 <i>Beckmannia syzigachne</i> (Steud.) Fern.	90	59. 斑茅 <i>Saccharum arundinaceum</i> Retz.	111
22. 三毛草 <i>Trisetum bifidum</i> (Thunb.) Ohwi	91	60. 金茅 <i>Eulalia speciosa</i> (Debeaux) Kuntze	112
23. 长芒棒头草 <i>Polypogon monspeliensis</i> (Linn.) Desf.	91	61. 柔枝莠竹 <i>Microstegium vimineum</i> (Trin.) A. Camus	112
24. 棒头草 <i>Polypogon fugax</i> Nees ex Steud.	92	62. 矛叶荩草 <i>Arthraxon lanceolatus</i> (Roxb.) Hochst.	113
25. 鼠尾粟 <i>Sporobolus fertilis</i> (Steud.) W. D. Glayt.	93	63. 荩草 <i>Arthraxon hispidus</i> (Thunb.) Makino	114
26. 日本看麦娘 <i>Alopecurus japonicus</i> Steud.	93	64. 橘草 <i>Cymbopogon goeringii</i> (Steud.) A. Camus	114
27. 看麦娘 <i>Alopecurus aequalis</i> Sobol.	94	65. 扁秆荆三棱 <i>Bolboschoenus planiculmis</i> (F. Schmidt)	
28. 李氏禾 <i>Leersia hexandra</i> Swartz.	94	T. V. Egorova	115
29. 假稻 <i>Leersia japonica</i> (Makino) Honda	95	66. 百穗蔗草 <i>Scirpus ternatanus</i> Reinw. ex Miq.	116
30. 秕壳草 <i>Leersia sayanuka</i> Ohwi	95	67. 水葱 <i>Schoenoplectus tabernaemontani</i> (C. C. Gmelin)	
31. 菰 <i>Zizania latifolia</i> (Griseb.) Stapf	96	Palla	116
32. 柳叶箬 <i>Isachne globosa</i> (Thunb.) Kuntze	97	68. 三棱水葱 <i>Schoenoplectus triqueter</i> (Linn.) Palla	117
33. 糠稷 <i>Panicum bisulcatum</i> Thunb.	97	69. 牛毛毡 <i>Heleocharis yokoscensis</i> (Franch. et Sav.)	
34. 求米草 <i>Oplismenus undulatifolius</i> (Arduino) Beauv.	98	Tang et Wang	117
35. 光头稗 <i>Echinochloa colonum</i> (Linn.) Link	98	70. 野荸荠 <i>Heleocharis plantagineiformis</i> Tang et F. T.	
36. 旱稗 <i>Echinochloa hispidula</i> (Retz.) Nees	99	Wang	118
37. 长芒稗 <i>Echinochloa caudata</i> Roshev.	99	71. 水虱草 <i>Fimbristylis miliacea</i> (Linn.) Vahl	118
38. 无芒稗 <i>Echinochloa crusgalli</i> var. <i>mitis</i> (Pursh) Peterm.	100	72. 两歧飘拂草 <i>Fimbristylis dichotoma</i> (Linn.) Vahl	119
39. 西来稗 <i>Echinochloa crusgalli</i> var. <i>zelayensis</i>		73. 复序飘拂草 <i>Fimbristylis bisumbellata</i> (Forsk.)	
		Bubani	119
		74. 夏飘拂草 <i>Fimbristylis aestivalis</i> (Retz.) Vahl	120

75. 香附子 <i>Cyperus rotundus</i> Linn.	120	114. 满江红 <i>Azolla imbricata</i> (Roxb.) Nakai	140
76. 头状穗莎草 <i>Cyperus glomeratus</i> Linn.	121	115. 三白草 <i>Saururus chinensis</i> (Lour.) Baill.	140
77. 碎米莎草 <i>Cyperus iria</i> Linn.	121	116. 葳菜 <i>Houttuynia cordata</i> Thunb.	141
78. 阿穆尔莎草 <i>Cyperus amuricus</i> Maxim.	122	117. 葎草 <i>Humulus scandens</i> (Lour.) Merr.	142
79. 扁穗莎草 <i>Cyperus compressus</i> Linn.	122	118. 花点草 <i>Nanocnide japonica</i> Blume	142
80. 异型莎草 <i>Cyperus difformis</i> Linn.	123	119. 透茎冷水花 <i>Pilea pumila</i> (Linn.) A. Gray	143
81. 畦畔莎草 <i>Cyperus haspan</i> Linn.	123	120. 苎麻 <i>Boehmeria nivea</i> (Linn.) Gaud.	143
82. 白鳞莎草 <i>Cyperus nipponicus</i> Franch. et Sav.	124	121. 大叶苎麻 <i>Boehmeria longispica</i> Steud.	144
83. 褐穗莎草 <i>Cyperus fuscus</i> Linn.	124	122. 悬铃叶苎麻 <i>Boehmeria tricuspis</i> (Hance) Makino	144
84. 旋鳞莎草 <i>Cyperus michelianus</i> (Linn.) Link	125	123. 小赤麻 <i>Boehmeria spicata</i> (Thunb.) Thunb.	145
85. 水莎草 <i>Juncellus serotinus</i> (Rottb.) C. B. Clarke	125	124. 雾水葛 <i>Pouzolzia zeylanica</i> (Linn.) Benn.	145
86. 红鳞扁莎 <i>Pycreus sanguinolentus</i> (Vahl) Nees	126	125. 糯米团 <i>Gonostegia hirta</i> (Blume) Miq.	146
87. 砖子苗 <i>Mariscus umbellatus</i> Vahl	126	126. 金线草 <i>Antenoron filiforme</i> (Thunb.) Roberty et Vautier	146
88. 莎草砖子苗 <i>Mariscus cyperinus</i> Vahl	127	127. 篇蓄 <i>Polygonum aviculare</i> Linn.	146
89. 短叶水蜈蚣 <i>Kyllinga brevifolia</i> Rottb.	127	128. 习见蓼 <i>Polygonum plebeium</i> R. Br.	147
90. 穹隆薹草 <i>Carex gibba</i> Wahlenb.	128	129. 尼泊尔蓼 <i>Polygonum nepalense</i> Meisn.	147
91. 书带薹草 <i>Carex rochebrunii</i> Franch. et Sav.	128	130. 火炭母 <i>Polygonum chinense</i> Linn.	148
92. 中华薹草 <i>Carex chinensis</i> Retz.	129	131. 红蓼 <i>Polygonum orientale</i> Linn.	148
93. 乳突薹草 <i>Carex maximowiczii</i> Miq.	129	132. 粘毛蓼 <i>Polygonum viscosum</i> Buch.-Ham. ex D. Don	149
94. 青绿薹草 <i>Carex breviculmis</i> R. Br.	130	133. 酸模叶蓼 <i>Polygonum lapathifolium</i> Linn.	149
95. 节节草 <i>Equisetum ramosissimum</i> Desf.	130	134. 绵毛酸模叶蓼 <i>Polygonum lapathifolium</i> Linn. var. <i>salicifolium</i> Sibth.	150
96. 芒萁 <i>Dicranopteris dichotoma</i> (Thunb.) Bernh.	131	135. 蚕茧蓼 <i>Polygonum japonicum</i> Meisn.	150
97. 里白 <i>Diplopterygium glaucum</i> (Thunb. ex Houtt.) Nakai	131	136. 水蓼 <i>Polygonum hydropiper</i> Linn.	151
98. 海金沙 <i>Lygodium japonicum</i> (Thunb.) Sw.	132	137. 愉悦蓼 <i>Polygonum jucundum</i> Meisn.	152
99. 边缘鳞盖蕨 <i>Microlepia marginata</i> (Houtt.) C. Chr.	132	138. 丛枝蓼 <i>Polygonum posumbu</i> Buch.-Ham. ex D. Don	152
100. 乌蕨 <i>Sphenomeris chinensis</i> (Linn.) Maxon	133	139. 杠板归 <i>Polygonum perfoliatum</i> Linn.	153
101. 蕨 <i>Pteridium aquilinum</i> (Linn.) Kuhn var. <i>latiusculum</i> (Desv.) Underw. ex Heller	133	140. 刺蓼 <i>Polygonum senticosum</i> (Meisn.) Franch. et Sav.	153
102. 井栏边草 <i>Pteris multifida</i> Poir.	134	141. 大箭叶蓼 <i>Polygonum darrisii</i> Levl.	154
103. 半边旗 <i>Pteris semipinnata</i> Linn.	134	142. 二歧蓼 <i>Polygonum dichotomum</i> Bl.	154
104. 金星蕨 <i>Parathelypteris glanduligera</i> (Kze.) Ching	135	143. 箭叶蓼 <i>Polygonum sieboldii</i> Meisn.	155
105. 狗脊 <i>Woodwardia japonica</i> (Linn. f.) Smith	135	144. 何首乌 <i>Fallopia multiflora</i> (Thunb.) Harald.	155
106. 贯众 <i>Cyrtomium fortunei</i> J. Smith	136	145. 虎杖 <i>Reynoutria cuspidatum</i> Sieb. et Zucc.	156
107. 阔鳞鳞毛蕨 <i>Dryopteris championii</i> (Benth.) C. Chr.	136	146. 酸模 <i>Rumex acetosa</i> Linn.	156
108. 肾蕨 <i>Nephrolepis auriculata</i> (Linn.) Trimen	137	147. 羊蹄 <i>Rumex japonicus</i> Houtt.	157
109. 石韦 <i>Pyrrosia lingua</i> (Thunb.) Farwell	137	148. 齿果酸模 <i>Rumex dentatus</i> Linn.	158
110. 瓦韦 <i>Lepisorus thunbergianus</i> (Kaulf.) Ching	138	149. 灰绿藜 <i>Chenopodium glaucum</i> Linn.	158
111. 江南星蕨 <i>Microsorium fortunei</i> (T. Moore) Ching	138	150. 小藜 <i>Chenopodium serotinum</i> Linn.	159
112. 苹 <i>Marsilea quadrifolia</i> Linn.	139	151. 藜 <i>Chenopodium album</i> Linn.	159
113. 槐叶苹 <i>Salvinia natans</i> (Linn.) All.	139		

152. 地肤 <i>Kochia scoparia</i> (Linn.) Schrad.	160	192. 碎米荠 <i>Cardamine hirsuta</i> Linn.	182
153. 青葙 <i>Celosia argentea</i> Linn.	160	193. 弯曲碎米荠 <i>Cardamine flexuosa</i> With.	183
154. 凹头苋 <i>Amaranthus lividus</i> Linn.	161	194. 垂盆草 <i>Sedum sarmentosum</i> Bunge	183
155. 土牛膝 <i>Achyranthes aspera</i> Linn.	162	195. 珠芽景天 <i>Sedum bulbiferum</i> Makino	184
156. 牛膝 <i>Achyranthes bidentata</i> Blume	162	196. 凹叶景天 <i>Sedum emarginatum</i> Migo	184
157. 柳叶牛膝 <i>Achyranthes longifolia</i> (Makino) Makino	163	197. 山莓 <i>Rubus corchorifolius</i> Linn. f.	185
158. 莲子草 <i>Alternanthera sessilis</i> (Linn.) DC.	163	198. 掌叶覆盆子 <i>Rubus chingii</i> Hu	185
159. 粟米草 <i>Mollugo stricta</i> Linn.	164	199. 弓茎悬钩子 <i>Rubus flosculosus</i> Focke	186
160. 马齿苋 <i>Portulaca oleracea</i> Linn.	164	200. 茅莓 <i>Rubus parvifolius</i> Linn.	186
161. 繁缕 <i>Stellaria media</i> (Linn.) Cyrill.	165	201. 插田泡 <i>Rubus coreanus</i> Miq.	187
162. 雀舌草 <i>Stellaria uliginosa</i> Murr.	166	202. 光滑悬钩子 <i>Rubus tsangii</i> Merr.	188
163. 鹅肠菜 <i>Myosoton aquaticum</i> (Linn.) Moench	166	203. 蓬蘽 <i>Rubus hirsutus</i> Thunb.	188
164. 球序卷耳 <i>Cerastium glomeratum</i> Thuill.	167	204. 华中悬钩子 <i>Rubus cockburnianus</i> Hemsl.	189
165. 漆姑草 <i>Sagina japonica</i> (Sw.) Ohwi	167	205. 高粱泡 <i>Rubus lambertianus</i> Ser.	189
166. 无心菜 <i>Arenaria serpyllifolia</i> Linn.	168	206. 寒莓 <i>Rubus buergeri</i> Miq.	190
167. 石竹 <i>Dianthus chinensis</i> Linn.	168	207. 莓叶委陵菜 <i>Potentilla fragarioides</i> Linn.	191
168. 金鱼藻 <i>Ceratophyllum demersum</i> Linn.	169	208. 朝天委陵菜 <i>Potentilla supina</i> Linn.	191
169. 天葵 <i>Semiaquilegia adoxoides</i> (DC.) Makino	169	209. 三叶朝天委陵菜 <i>Potentilla supina</i> Linn. var. <i>ternata</i>	192
170. 毛茛 <i>Ranunculus japonicus</i> Thunb.	170	Peterm.	
171. 禺毛茛 <i>Ranunculus cantoniensis</i> DC.	170	210. 蛇含委陵菜 <i>Potentilla kleiniana</i> Wight et Arn.	192
172. 茴茴蒜 <i>Ranunculus chinensis</i> Bunge	171	211. 蛇莓 <i>Duchesnea indica</i> (Andrews) Focke	193
173. 扬子毛茛 <i>Ranunculus sieboldii</i> Miq.	171	212. 龙牙草 <i>Agrimonia pilosa</i> Ldb.	193
174. 刺果毛茛 <i>Ranunculus muricatus</i> Linn.	172	213. 合萌 <i>Aeschynomene indica</i> Linn.	194
175. 小毛茛 <i>Ranunculus ternatus</i> Thunb.	172	214. 小巢菜 <i>Vicia hirsuta</i> (Linn.) S. F. Gray	194
176. 石龙芮 <i>Ranunculus sceleratus</i> Linn.	173	215. 救荒野豌豆 <i>Vicia sativa</i> Linn.	195
177. 千金藤 <i>Stephania japonica</i> (Thunb.) Miers	173	216. 紫云英 <i>Astragalus sinicus</i> Linn.	196
178. 金线吊乌龟 <i>Stephania cepharantha</i> Hayata	174	217. 野扁豆 <i>Dunbaria villosa</i> (Thunb.) Makino	196
179. 木防己 <i>Cocculus orbiculatus</i> (Linn.) DC.	175	218. 铁马鞭 <i>Lespedeza pilosa</i> (Thunb.) Sieb. et Zucc.	197
180. 博落回 <i>Macleaya cordata</i> (Willd.) R. Br.	175	219. 天蓝苜蓿 <i>Medicago lupulina</i> Linn.	197
181. 刻叶紫堇 <i>Corydalis incisa</i> (Thunb.) Pers.	176	220. 鸡眼草 <i>Kummerowia striata</i> (Thunb.) Schindl.	198
182. 伏生紫堇 <i>Corydalis decumbens</i> (Thunb.) Pers.	176	221. 葛 <i>Pueraria lobata</i> (Willd.) Ohwi	198
183. 紫堇 <i>Corydalis edulis</i> Maxim.	177	222. 酢浆草 <i>Oxalis corniculata</i> Linn.	199
184. 小花黄堇 <i>Corydalis racemosa</i> (Thunb.) Pers.	177	223. 直酢浆草 <i>Oxalis stricta</i> Linn.	200
185. 荇蓂 <i>Thlaspi arvense</i> Linn.	178	224. 叶下珠 <i>Phyllanthus urinaria</i> Linn.	200
186. 芥 <i>Capsella bursa-pastoris</i> (Linn.) Medic.	179	225. 黄珠子草 <i>Phyllanthus virgatus</i> Forst. f.	201
187. 广州蔊菜 <i>Rorippa cantoniensis</i> (Lour.) Ohwi	179	226. 铁苋菜 <i>Acalypha australis</i> Linn.	201
188. 风花菜 <i>Rorippa globosa</i> (Turcz.) Hayek	180	227. 裂苞铁苋菜 <i>Acalypha brachystachya</i> Hornem	202
189. 蔊菜 <i>Rorippa indica</i> (Linn.) Hiern	180	228. 地锦草 <i>Euphorbia humifusa</i> Willd.	202
190. 无瓣蔊菜 <i>Rorippa dubia</i> (Pers.) Hara	181	229. 干根草 <i>Euphorbia thymifolia</i> Linn.	203
191. 诸葛菜 <i>Orychophragmus violaceus</i> (Linn.) O. E. Schulz	181	230. 通奶草 <i>Euphorbia hypericifolia</i> Linn.	203
		231. 泽漆 <i>Euphorbia helioscopia</i> Linn.	204

232. 凤仙花	<i>Impatiens balsamina</i> Linn.	204	269. 金灯藤	<i>Cuscuta japonica</i> Choisy	226
233. 蛇葡萄	<i>Ampelopsis sinica</i> (Miq.) W. T. Wang	205	270. 菟丝子	<i>Cuscuta chinensis</i> Lam.	227
234. 地锦	<i>Parthenocissus tricuspidata</i> (Sieb. et Zucc.) Planch.	206	271. 马蹄金	<i>Dichondra repens</i> Forst.	228
235. 乌藟莓	<i>Cayratia japonica</i> (Thunb.) Gagnep.	206	272. 旋花	<i>Calystegia sepium</i> (Linn.) R. Br.	228
236. 田麻	<i>Corchoropsis tomentosa</i> (Thunb.) Makino	207	273. 打碗花	<i>Calystegia hederacea</i> Wall. ex Roxb.	229
237. 白背黄花稔	<i>Sida rhombifolia</i> Linn.	207	274. 蕹菜	<i>Ipomoea aquatica</i> Forsk.	229
238. 梵天花	<i>Urena procumbens</i> Linn.	208	275. 柔弱斑种草	<i>Bothriospermum tenellum</i> (Hornem.) Fisch. et Mey.	230
239. 马松子	<i>Melochia corchorifolia</i> Linn.	209	276. 附地菜	<i>Trigonotis peduncularis</i> (Trev.) Benth. ex. Baker. et Moore	231
240. 地耳草	<i>Hypericum japonicum</i> Thunb. ex Murray	209	277. 马鞭草	<i>Verbena officinalis</i> Linn.	231
241. 元宝草	<i>Hypericum sampsonii</i> Hance	210	278. 兰香草	<i>Caryopteris incana</i> (Thunb.) Miq.	232
242. 小连翘	<i>Hypericum erectum</i> Thunb. ex Murray	210	279. 牡荆	<i>Vitex negundo</i> Linn. var. <i>cannabifolia</i> (Sieb. et Zucc.) Hand.-Mazz.	232
243. 堇菜	<i>Viola verecunda</i> A. Gray	211	280. 金疮小草	<i>Ajuga decumbens</i> Thunb.	233
244. 短须毛七星莲	<i>Viola diffusa</i> Ging. var. <i>brevibarbata</i> C. J. Wang	211	281. 活血丹	<i>Glechoma longituba</i> (Nakai) Kupr.	234
245. 白花堇菜	<i>Viola lactiflora</i> Nakai	212	282. 糙苏	<i>Phlomis umbrosa</i> Turcz.	234
246. 戟叶堇菜	<i>Viola betonicifolia</i> J. E. Smith	212	283. 益母草	<i>Leonurus japonicus</i> Houtt.	235
247. 紫花地丁	<i>Viola philippica</i> Cav.	213	284. 白花益母草	<i>Leonurus artemisia</i> (Lour.) S. Y. Hu var. <i>albiflorus</i> (Migo) S. Y. Hu	235
248. 心叶堇菜	<i>Viola yunnanfuensis</i> W. Becker	214	285. 宝盖草	<i>Lamium amplexicaule</i> Linn.	236
249. 水苋菜	<i>Ammannia baccifera</i> Linn.	214	286. 野芝麻	<i>Lamium barbatum</i> Sieb. et Zucc.	237
250. 耳基水苋	<i>Ammannia arenaria</i> H. B. K.	215	287. 水苏	<i>Stachys japonica</i> Miq.	237
251. 节节菜	<i>Rotala indica</i> (Willd.) Koehne	215	288. 荔枝草	<i>Salvia plebeia</i> R. Br.	238
252. 柳叶菜	<i>Epilobium hirsutum</i> Linn.	216	289. 细风轮菜	<i>Clinopodium gracile</i> (Benth.) Matsum.	238
253. 草龙	<i>Ludwigia hyssopifolia</i> (G. Don) Exell	217	290. 邻近风轮菜	<i>Clinopodium confine</i> (Hance) O. Ktze.	239
254. 黄花水龙	<i>Ludwigia peploides</i> (Kunth) Kaven subsp. <i>stipulacea</i> (Ohwi) Raven	217	291. 风轮菜	<i>Clinopodium chinense</i> (Benth.) O. Ktze.	239
255. 假柳叶菜	<i>Ludwigia epilobioides</i> Maxim.	218	292. 麻叶风轮菜	<i>Clinopodium urticifolium</i> (Hance) C. Y. Wu et Hsuan ex H. W. Li	240
256. 狐尾藻	<i>Myriophyllum verticillatum</i> Linn.	218	293. 薄荷	<i>Mentha haplocalyx</i> Briq.	241
257. 绿狐尾藻	<i>Myriophyllum elatinoides</i> Gaudich.	219	294. 硬毛地笋	<i>Lycopus lucidus</i> Turcz. var. <i>hirtus</i> Regel	241
258. 天胡荽	<i>Hydrocotyle sibthorpioides</i> Lam.	220	295. 紫苏	<i>Perilla frutescens</i> (Linn.) Britt.	242
259. 破铜钱	<i>Hydrocotyle sibthorpioides</i> Lam. var. <i>batrachium</i> (Hance) Hand.-Mazz. ex Shan	220	296. 石芥苳	<i>Mosla scabra</i> (Thunb.) C. Y. Wu et H. W. Li	242
260. 积雪草	<i>Centella asiatica</i> (Linn.) Urban	221	297. 苦蕒	<i>Physalis angulata</i> Linn.	243
261. 小窃衣	<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.	221	298. 龙葵	<i>Solanum nigrum</i> Linn.	244
262. 窃衣	<i>Torilis scabra</i> (Thunb.) DC.	222	299. 白英	<i>Solanum lyratum</i> Thunb.	244
263. 蛇床	<i>Cnidium monnieri</i> (Linn.) Cuss.	223	300. 蚊母草	<i>Veronica peregrina</i> Linn.	245
264. 点地梅	<i>Androsace umbellata</i> (Lour.) Merr.	223	301. 水苦葵	<i>Veronica undulata</i> Wall.	245
265. 泽珍珠菜	<i>Lysimachia candida</i> Lindl.	224	302. 车前	<i>Plantago asiatica</i> Linn.	246
266. 醉鱼草	<i>Buddleja lindleyana</i> Fort.	224	303. 陌上菜	<i>Lindernia procumbens</i> (Krock.) Philcox	247
267. 络石	<i>Trachelospermum jasminoides</i> (Lindl.) Lem.	225	304. 母草	<i>Lindernia crustacea</i> (Linn.) F. Muell	247
268. 萝藦	<i>Metaplexis japonica</i> (Thunb.) Makino	226			

305. 泥花草 <i>Lindernia antipoda</i> (Linn.) Alston	248	341. 一点红 <i>Emilia sonchifolia</i> (Linn.) DC.	271
306. 葡茎通泉草 <i>Mazus miquelii</i> Makino	248	342. 千里光 <i>Senecio scandens</i> Buch.-Ham.	271
307. 早落通泉草 <i>Mazus caducifer</i> Hance	249	343. 蒲儿根 <i>Sinosenecio oldhamianus</i> (Maxim.) B. Nord.	272
308. 爵床 <i>Rostellularia procumbens</i> (Linn.) Nees	250	344. 大蓟 <i>Cirsium japonicum</i> Fisch. ex DC.	273
309. 鸡矢藤 <i>Paederia scandens</i> (Lour.) Merr.	250	345. 刺儿菜 <i>Cirsium setosum</i> (Willd.) MB.	273
310. 白花蛇舌草 <i>Hedyotis diffusa</i> Willd.	251	346. 泥胡菜 <i>Hemistepta lyrata</i> (Bunge) Bunge	274
311. 金毛耳草 <i>Hedyotis chrysotricha</i> (Palib.) Merr.	252	347. 鼠麴草 <i>Gnaphalium affine</i> D. Don	275
312. 东南茜草 <i>Rubia argyi</i> (Levl. et Vant.) Hara ex Lauener	252	348. 秋鼠麴草 <i>Gnaphalium hypoleucum</i> DC.	275
313. 猪殃殃 <i>Galium aparine</i> Linn. var. <i>tenerum</i> (Gren. et Godr.) Rechb.	253	349. 匙叶鼠麴草 <i>Gnaphalium pensylvanicum</i> Willd.	276
314. 阔叶四叶葎 <i>Galium bungei</i> Steud. var. <i>trachyspermum</i> (A. Gray) Cuif.	254	350. 旋覆花 <i>Inula japonica</i> Thunb.	277
315. 接骨草 <i>Sambucus chinensis</i> Lindl.	254	351. 天名精 <i>Carpesium abrotanoides</i> Linn.	277
316. 白花败酱 <i>Patrinia villosa</i> (Thunb.) Juss.	255	352. 稻槎菜 <i>Lapsana apogonoides</i> Maxim.	278
317. 华泽兰 <i>Eupatorium chinense</i> Linn.	255	353. 蒲公英 <i>Taraxacum mongolicum</i> Hand.-Mazz.	278
318. 鱼眼草 <i>Dichrocephala auriculata</i> (Thunb.) Druce	256	354. 翅果菊 <i>Pterocypsela indica</i> (Linn.) Shih	279
319. 普陀狗娃花 <i>Heteropappus arenarius</i> Kitam.	256	355. 多裂翅果菊 <i>Pterocypsela laciniata</i> (Houtt.) Shih	280
320. 狗娃花 <i>Heteropappus hispidus</i> (Thunb.) Less.	257	356. 台湾翅果菊 <i>Pterocypsela formosana</i> (Maxim.) Shih	280
321. 马兰 <i>Kalimeris indica</i> (Linn.) Sch.-Bip.	258	357. 黄鹌菜 <i>Youngia japonica</i> (Linn.) DC.	281
322. 三脉紫菀 <i>Aster ageratoides</i> Turcz.	258	358. 红果黄鹌菜 <i>Youngia erythrocarpa</i> (Vant.) Bab. et Stebb.	281
323. 虾须草 <i>Sheareria nana</i> S. Moore	259	359. 剪刀股 <i>Ixeris japonica</i> (Burm. f.) Nakai	282
324. 苍耳 <i>Xanthium sibiricum</i> Patr. ex Widder	259	360. 多头苦苣菜 <i>Ixeris polycephala</i> Cass.	283
325. 豨薟 <i>Siegesbeckia orientalis</i> Linn.	260	361. 抱茎小苦苣 <i>Ixeridium sonchifolium</i> (Maxim.) Shih	283
326. 腺梗豨薟 <i>Siegesbeckia pubescens</i> Makino	260	362. 中华小苦苣 <i>Ixeridium chinensis</i> (Thunb.) Tzvel.	284
327. 鳢肠 <i>Eclipta prostrata</i> Linn.	261	363. 香蒲 <i>Typha orientalis</i> Presl	285
328. 狼把草 <i>Bidens tripartita</i> Linn.	262	364. 水烛 <i>Typha angustifolia</i> Linn.	285
329. 白花鬼针草 <i>Bidens pilosa</i> Linn. var. <i>radiata</i> Sch.-Bip.	262	365. 矮慈姑 <i>Sagittaria pygmaea</i> Miq.	286
330. 金盏银盘 <i>Bidens biternata</i> (Lour.) Merr. et Sherff	263	366. 野慈姑 <i>Sagittaria trifolia</i> Linn.	286
331. 婆婆针 <i>Bidens bipinnata</i> Linn.	264	367. 水鳖 <i>Hydrocharis dubia</i> (Bl.) Backer	287
332. 野菊 <i>Dendranthema indicum</i> (Linn.) Des Moul.	264	368. 黑藻 <i>Hydrilla verticillata</i> (Linn. f.) Royle	287
333. 石胡荽 <i>Centipeda minima</i> (Linn.) A. Br. et Aschers.	265	369. 苦草 <i>Vallisneria spiralis</i> (Lour.) Hara	288
334. 猪毛蒿 <i>Artemisia scoparia</i> Waldst. et Kit.	266	370. 半夏 <i>Pinellia ternata</i> (Thunb.) Breit.	289
335. 牡蒿 <i>Artemisia japonica</i> Thunb.	266	371. 虎掌 <i>Pinellia pedatisecta</i> Schott	289
336. 黄花蒿 <i>Artemisia annua</i> Linn.	267	372. 浮萍 <i>Lemna minor</i> Linn.	290
337. 奇蒿 <i>Artemisia anomala</i> S. Moore	267	373. 紫萍 <i>Spirodela polyrrhiza</i> (Linn.) Schleid.	290
338. 密毛奇蒿 <i>Artemisia anomala</i> S. Moore var. <i>tomentella</i> Hand.-Mazz.	268	374. 水竹叶 <i>Murdannia triquetra</i> (Wall.) Bruckn.	291
338. 白苞蒿 <i>Artemisia lactiflora</i> Wall. ex DC.	269	375. 疣草 <i>Murdannia keisak</i> (Hassk.) Hand.-Mazz.	291
339. 艾 <i>Artemisia argyi</i> Levl. et Van.	269	376. 裸花水竹叶 <i>Murdannia nudiflora</i> (Linn.) Brenan	291
340. 野艾蒿 <i>Artemisia lavandulaefolia</i> DC.	270	377. 鸭跖草 <i>Commelina communis</i> Linn.	292
		378. 饭包草 <i>Commelina bengalensis</i> Linn.	293
		379. 鸭舌草 <i>Monochoria vaginalis</i> (Burm. f.) Presl ex Kunth.	293

380. 灯心草	<i>Juncus effusus</i> Linn.	294	389. 薯蓣	<i>Dioscorea opposita</i> Thunb.	299
381. 野灯心草	<i>Juncus setchuensis</i> Buchen.	294	390. 尖叶薯蓣	<i>Dioscorea japonica</i> Thunb.	300
382. 山麦冬	<i>Liriope spicata</i> (Thunb.) Lour.	295	391. 地钱	<i>Marchantia polymorpha</i> Linn.	300
383. 阔叶山麦冬	<i>Liriope platyphylla</i> Wang et Tang	296	392. 葫芦藓	<i>Funaria hygrometrica</i> Hedw.	301
384. 麦冬	<i>Ophiopogon japonicus</i> (Linn. f.) Ker-Gawl.	296			
385. 菝葜	<i>Smilax china</i> Linn.	297	参考文献		303
386. 土茯苓	<i>Smilax glabra</i> Roxb.	297	索引		304
387. 薤白	<i>Allium macrostemon</i> Bunge	298	索引 1 拉丁学名索引		304
388. 黄独	<i>Dioscorea bulbifera</i> Linn.	299	索引 2 中文名索引		312

第一章 浙大校园珍稀野草野花

1. 薏苡 *Coix lacryma-jobi* Linn.

中文异名：米仁

英文名：Chinese pearl barley

分类地位：禾本科（Gramineae）薏苡属（*Coix* Linn.）

形态学鉴别特征：多年生草本。株高1~2m。须根黄白色，海绵质，径2~3mm。茎直立，丛生，具10多个节，节上多分枝。叶长披针形，长10~40cm，宽1.5~3cm，基部圆或近心形，无毛，叶鞘无毛，叶舌长0.5~1mm。总状花序腋生成束，长4~10cm，具长梗。雌小穗位于花序下部，外包骨质念珠状总苞，总苞卵圆形，长7~10mm，径6~8mm。第1颖卵圆形，先端喙状，具10余条脉，包第2颖及第1外稃。第2外稃具3条脉。雄小穗2~3对，着生总状花序上部，长1~2cm。第1颖草质，边缘内折成脊，具有不等宽翼，具多条脉，第2颖舟形。外稃与内稃膜质。第1及第2朵小花常具3枚雄蕊，花药橘黄色，长4~5mm。颖果小，近圆卵形，含淀粉少，常不饱满。

生物学特性：花果期7—10月。逸生为草地、沟边、路旁杂草。

分布：原产于亚洲热带地区。华家池校区有分布和逸生，紫金港和玉泉校区零星出现。

景观应用：栽培植物或观赏植物。

薏苡茎叶（徐正浩摄）

薏苡花（徐正浩摄）

2. 水蕨 *Ceratopteris thalictroides* (Linn.) Brongn.

中文异名：水松草、水扁柏、水柏

英文名：herb of floating fern, herb of oriental water fern

分类地位：水蕨科（Parkeriaceae）水蕨属（*Ceratopteris* Brongn.）

形态学鉴别特征：一年生水生草本，绿色，多汁。株高10~25cm。根茎短而直立。初生根白色，质嫩。不定根在胚根和根状茎基部产生，数量多。以须根固着于淤泥中。根表皮向外形成根毛，根毛短，根皮层形成气孔通道，适宜湿生环境。叶2型，无毛。不育叶的叶柄短，长10~40cm，圆柱形，绿色，肉质，叶片直立或漂浮，狭矩圆形或卵状三角形，长10~30cm，宽5~15cm，2~4回深羽裂，末回裂片披针形，宽6mm。能育叶较大，叶柄长于不育叶柄，矩圆形或卵状三角形，长15~40cm，宽10~22cm，2~4回羽状深裂，末回裂片条形或线形，角果状，宽2mm。边缘薄而透明，反卷达于主脉，叶脉网状，主脉两侧的小脉联结成网，无内藏小脉。孢子囊沿网脉着生，稀疏，并为裂片两侧边缘向下反卷而成的假囊群盖所覆盖，初时绿色，后变为棕

水蕨植株（徐正浩摄）

色。孢子囊成熟后张开。孢子极面观为三角圆形，赤道面观为扇形或超半圆形。孢子大，极轴长 $100\sim 130\mu\text{m}$ ，赤道轴长 $107\sim 150\mu\text{m}$ 。孢子3裂缝，长度为半径的 $1/2\sim 2/3$ 。周壁很薄，覆盖在外壁上，高倍放大时表面呈小杆状。外壁厚，形成孢子纹饰的轮廓，肋条状纹饰，肋条的排列有一定方向，在远极面肋条与孢子轮廓的三边平行，每边有5~8条，在近极面每边3~4条，形状弯曲。

生物学特性：孢子萌发需要光。1年中有2次孢子叶的形成过程，第1次在6月，形成大量的孢子，第2次在12月，孢子形成数量少，孢子期均为3—4个月。喜阳耐半阴，水稻土和中性、微酸性园土均适生。生于池塘、湖泊堤岸边及水沟、水田、沼泽和湿地等。

分布：中国长江以南各地有分布。东南亚和美洲也有分布。紫金港校区启真湖有分布。

景观应用：国家Ⅱ级重点保护野生植物。可点缀于水沟边、沼池，或地栽为林下植被，也可盆植欣赏。

3. 金荞麦 *Fagopyrum dibotrys* (D. Don) Hara

金荞麦花序（徐正浩摄）

金荞麦植株（徐正浩摄）

中文异名：野荞麦

英文名：wild buckwheat

分类地位：蓼科（Polygonaceae）荞麦属（*Fagopyrum* Mill.）

形态学鉴别特征：多年生草本。株高60~150cm。全体微被白色柔毛。主根粗大，呈结状，横走，红褐色。茎纤细，柔软，具浅沟纹，中空。多分枝具乳头状突起。淡绿微带红色。叶互生，宽三角形或卵状三角形，长宽近相等，长5~8cm，宽4~10cm，先端长渐尖或尾尖状，全缘或具微波，基部心状戟形，边缘及两面脉上具乳头状突起。托叶鞘膜质，筒状，长0.4~1cm，顶端截形，无缘毛。叶柄长达9cm，上部渐短。花簇排列成顶生或腋生总状花序，再组成伞房状，白色。苞片卵形，内含2~4朵花。总花梗长4cm，花梗近中部处具关节。花被5深裂，裂片长圆形。雄蕊8枚，花柱3个。瘦果卵状三棱形，褐色，长5~6mm。

生物学特性：花期5—8月，果期9—10月。生于山坡荒地、旷野路边及水沟边。

分布：中国华东、华中、西南、华南等地有分布。华家池校区、之江校区有分布。

景观应用：国家Ⅱ级重点保护植物。地被植物。

4. 野大豆 *Glycine soja* Sieb. et Zucc.

野大豆花（徐正浩摄）

英文名：wild soja

分类地位：豆科（Fabaceae）大豆属（*Glycine* Willd.）

形态学鉴别特征：一年生草本。根分枝多，细长，具根瘤。茎缠绕、细长，密被棕黄色倒向伏贴长硬毛。3出复叶互生，托叶小，与叶柄离生，宽披针形，被黄色硬毛。顶生小叶片卵形至线形，长2.5~8cm，宽1~3.5cm，先端急尖，基部圆形，两面密被伏毛。侧生小叶片较小，基部偏斜，小托叶狭披针形。总状花序腋生，长2~5cm。花小，长5~7mm。花萼钟形，萼齿5个，披针状钻形，与萼筒近等长，密被棕黄色长硬毛。花冠淡紫色，稀白色，稍长于萼，旗瓣近圆形，翼瓣倒卵状